Talous ja verotus
Anita Isomaa

13.9.2022

U 58/2022 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi koskien velan ja oman pääoman perusteella yritysverotuksessa tehtävää vähennystä ja koron vähennyskelpoisuuden rajoittamista

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt otsikkoasiassa Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n asiantuntijalausuntoa.

EK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kirjelmästä kunnioittavasti seuraavan.

- EK pitää tärkeänä, että kirjelmässä nostetaan esiin direktiiviehdotuksen lukuisat ongelmat ja direktiiviehdotuksen kattavan jatkovalmistelun välttämättömyys.
- Kirjelmässä esitetty huomio siitä, että direktiiviehdotuksen näkemys sen suhteellisen vähäisestä hallinnollisesta taakasta yrityksille ja veronviranomaisille ei välttämättä pidä paikkaansa, on tärkeä.
- EK pitää erittäin tarpeellisena myös kirjelmässä esiin nostettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden toteutumisen sekä minimiveron ja kyseessä olevan direktiiviesityksen suhteen selvittämistä.

Direktiiviehdotukseen liittyen EK korostaa seuraavia näkökohtia.

- Vaikka oman pääoman vähennyksen pitäisi olla direktiivi ehdotuksen varsinainen sisältö, todelliseksi pääasiaksi muodostuukin korkojen vähennyskelpoisuuden laaja rajoittaminen. Tällainen laaja ja esimerkiksi ATAD:in korkovähennysrajoituksia ehdottomampi rajoitus potentiaalisesti hyvin marginaalisesti käytettäväksi jäävän oman pääoman vähennyksen ”rahoittamiseksi” ei ole hyväksyttävä keino. EK on direktiiviehdotuksesta antamassa lausunnossaan vastustanut ehdotuksen 6 artiklaan sisältyvää koron vähennyskelpoisuuden rajoittamista.
- EK on samoin katsonut lausunnossaan, että oman pääoman vähennyksen toteuttamistapa, erityisesti sen perustuminen oman pääoman lisäykseen matalalla prosenttiosuudella, oman pääoman vähenemiseen ja vähennyksen laskentaan liittyvien

säännösten monimutkaisuus ja vähennykseen liittyvät muut rajoitukset johtanevat väistämättä siihen, että vähennyksen käyttö jää vähäiseksi eikä sen käyttöönotto tule edistämään sillä tavoiteltavia positiivisia vaikutuksia.

Valinta oman pääoman ja vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen välillä tehdään liiketaloudellisin perustein, verovähennyskelpoisuus on vain yksi tekijä

Pääoman käytöstä maksetun korvauksen verokohtelu vaihtelee sen mukaan, onko kysymyksessä oman vai vieraan pääoman ehtoinen sijoitus. Oman pääoman ehtoiselle sijoitukselle maksettuun korvaukseen sovelletaan lähtökohtaisesti osinkoa koskevia säännöksiä. Vieraan pääoman ehtoiselle sijoitukselle maksettuun korvaukseen sovelletaan taas lähtökohtaisesti korkoa koskevia säännöksiä. Osingonjako ei ole yhtiölle verotuksessa vähennyskelpoinen erä, kun taas korko on – toki korkovähennysrajoitusten ja etuyhteystilanteissa markkinaehtoperiaatteen rajatessa vähennettävän koron määrää.

Tämä kirjallisuudessa laajalti käsitelty, ”debt-equity bias tai ”interest tax shied” luo yritykselle *verotuksellisen* kannustimen käyttää velkarahoitusta oman pääoman ehtoisen rahoituksen sijaan. Tämä kannustin voi entisestään korostua etuyhteysosapuolten välillä. Kannustimeen liittyvää problematiikkaa on pyritty joissakin unionin jäsenvaltioissa ratkaisemaan myöntämällä oman pääoman ehtoisen rahoituksen kustannuksista laskennallisia vähennyksiä. Direktiiviesityksen tavoite on sama.

Yritystoiminnan rahoituksessa tarvitaan sekä vieraan että oman pääoman ehtoista rahoitusta ja kyseiset rahoitusmuodot täydentävät toisiaan. *Oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuuden edistäminen ja sen osuuden lisääminen yritysten taseissa on toki hyvä tavoite. Sen sijaan esityksen toinen tavoite, velkarahoituksen käytön vähentäminen, on tavoitteena huomattavasti ongelmallisempi*. Yritykset tarvitsevat kumpaakin rahoitusmuotoa investointien rahoittamiseen ja tämä valinta tehdään *liiketaloudellisin* perustein kokonaisharkintana, jossa *verovähennyskelpoisuus on ainoastaan yksi tekijä*.

On lisäksi huomattava, että oman pääoman ehtoisen rahoituksen saaminen voi olla toiminnan luonteesta tai sen vaiheesta johtuen hyvin vaikeaa. Tämä koskee erityisesti pienempiä yrityksiä, mitä osoittaa myös vähennyksen laskennassa pk-yrityksille ehdotettu suurempi riskipreemio. Lisäksi useilla toimialoilla velkarahoitus on toiminnan luonteen takia, esimerkiksi pitkäkestoisiin projekteihin liittyen, äärimmäisen tärkeä rahoitusmuoto. Tällaisen liiketoiminnan rahoituskustannusten nostaminen velkarahoituksen käyttämisestä ”rankaisemalla” (esitys korkojen vähennysoikeuden rajoittamisesta) on äärimmäisen kyseenalaista.

Korkojen vähennysoikeuden rajoittaminen edelleen ei ole perusteltua, vaan iskisi laajalti yhtiöihin, kun taas itse oman pääoman vähennyksen käyttäminen jäisi rajoitetuksi.

Ehdotetulla oman pääoman vähennyksellä on sinänsä hyvät tavoitteet, mutta on epätodennäköistä, että niitä tultaisiin saavuttamaan. *Sen sijaan ehdotukseen liitetty korkojen vähennysoikeuden leikkaaminen sabotoi vähennyksen idean ja tavoitteet tehokkaasti.* Alun perin esitykseen ei sisältynyt esitystä korkojen vähennysoikeuden rajoittamisesta, minkä vuoksi rajoituksen vaikutuksia ei liene mietitty huolella.

Oman pääoman vähennyksen toteuttamistapa, erityisesti sen perustuminen oman pääoman lisäykseen matalalla prosenttiosuudella, oman pääoman vähenemiseen ja vähennyksen laskentaan liittyvien säännösten monimutkaisuus ja vähennykseen liittyvät muut rajoitukset johtanevat väistämättä siihen, että vähennyksen käyttö jää vähäiseksi eikä sen käyttöönotto tule edistämään sillä tavoiteltavia positiivisia vaikutuksia.

Ehdotetun vähennyksen soveltuvuutta Suomen verojärjestelmään on arvioitu mm. valtiovarainministeriön yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportissa, joka luovutettiin valtiovarainministeriölle 9.2.2017. Sen soveltuvuuteen suomalaiseen verojärjestelmään on suhtauduttu sekä suomalaisten yritysten että asiantuntijoiden puolelta kielteisesti.

Koron vähennyskelpoisuutta on jo rajoitettu EVL 18 a §:n säännöksillä, joita sovellettaisiin ehdotuksen perusteella rinnakkain uuden rajoituksen kanssa. *Vaikutusarvioinnin perusteella ei ole selvää, että jäsenvaltioiden verotulot tulisivat putoamaan ilman uuden vähennysrajoituksen käyttöönottoa – erityisesti, kun otetaan huomioon, että oman pääoman vähennyksen käyttäminen jäisi todennäköisesti hyvin rajoitetuksi. Päinvastoin ehdotettu korkojen vähennysrajoitus leikkaisi ehdotuksella tavoiteltavia, positiivisia vaikutuksia BKT:hen, investointeihin ja työllistämiseen.*

Vähennysrajoitus on myös muotoiltu niin laajaksi, että se koskisi korkoja myös yrityksissä, jotka eivät oman pääoman vähennystä hyödyntäisi. Näin ollen se tulisi iskemään myös suomalaisiin mankala-yhtiöihin[1] ja toisaalta myös asunto-osakeyhtiöihin, mitä ei voi pitää missään tapauksessa toivottavana. Lisäksi uusi vähennysrajoitus monimutkaistaisi jo entisestään hyvin monimutkaista korkojen vähennysoikeuden sääntelyä.

EK vastustaa esityksen 6 artiklaan sisältyvää korkojen vähennysoikeuden rajoittamista.

[1] Kansallisen energiatuotannon varmistaminen on erittäin tärkeää toimitus- ja huoltovarmuuden kannalta. Suomessa tuotetusta sähköstä yli 40 % tuotetaan mankala-yhtiöissä.

Talous ja verotus
Anita Isomaa 13.9.2022

Ehdotus puuttuu jäsenvaltioiden verosuvereniteettiin ja se voisi toteutuessaan johtaa Suomessa laajempaan verojärjestelmän uudistamistarpeeseen. Tällaiset riippuvuudet ja heijastusvaikutukset tulee selvittää huolellisesti ennen kannanmuodostusta ehdotukseen.

Ei ole selvää, että ehdotus täyttää toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen edellytykset. Ehdotuksella puututaan poikkeuksellisen pitkälle unionin jäsenvaltioiden verojärjestelmiin ja niiden verosuvereniteettiin. Vaikka EK sinänsä kannattaa ehdotukseen sisältyvän, oman pääoman vähennyksen tavoitteita, *EK suhtautuu ehdotukseen varauksellisesti jäsenvaltioiden verosuvereniteetin näkökulmasta*.

Oman pääoman vähennyksen käyttöönotto voi lisäksi johtaa siihen, että laajemmatkin muutokset verojärjestelmään, esimerkiksi osinkoverojärjestelmän kokonaisuuden tarkastelu, tulee ajankohtaiseksi. Osinkoverojärjestelmän tavoitteena on nimenomaisesti ollut taseiden vahvistaminen, mikä on oman pääoman vähennyksen kanssa yhteinen tavoite. Osinkoverojärjestelmän kokonaisuudistuksen kaltaisen, hyvin merkittävän uudistuksen valmistelemiseen tulee olla riittävät resurssit ja sille pitäisi varata riittävä aika, puhumattakaan perusteellisesta vaikutusarvioinnista.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Penna Urrila
Johtaja